

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Davida Hipšra a soudců Mgr. Lenky Krupíčkové a JUDr. Tomáše Foltase, v právní věci žalobce: **a) Š. T. D.**, a žalobkyň: **b) Š. Ch.** a **c) Š. S.**, žalobkyně b) a c) zast. žalobcem a), zákonným zástupcem, všichni zastoupeni Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce a) a žalobkyň b) a c) proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2018, č. j. 8 A 70/2018 - 11,

t a k t o :

- I. V řízení se pokračuje.
- II. Kasační stížnost se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 21. 12. 2017, č. j. VS-111/835.3/2-2017, byla podle § 51 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 13 odst. 2 zákona č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky), ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o státním občanství“) zamítnuta žádost žalobce a) o udělení státního občanství České republiky, do které byly zahrnuty i jeho nezletilé dcery [žalobkyně b) a c)]. K zamítnutí žádosti žalobce a) došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu ve smyslu § 22 odst. 3 zákona o státním občanství. Nezletilé dcery sdílí s ohledem na charakter společného řízení právní postavení žalobce a). Dále byla v jejich případě zohledněna zásada jednotného státního občanství v rodině.

[2] Rozhodnutím ministra vnitra ze dne 30. 4. 2018, č. j. MV-36522-6/SO-2018, byl zamítnut rozklad žalobců proti rozhodnutí žalovaného.

II.

[3] Žalobci napadli rozhodnutí ministra vnitra žalobou u Městského soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji v záhlaví uvedeným usnesením odmítl. Odkázal přitom na § 26 zákona o státním občanství, podle něhož je rozhodnutí ministra vnitra vyloučeno ze soudního přezkumu. Návrh žalobců na přerušení řízení do rozhodnutí Ústavního soudu o návrhu na zrušení tohoto ustanovení neshledal městský soud důvodným. Ústavní soud totiž v nálezu ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 5/16, dospěl k závěru, že § 22 odst. 3 zákona o státním občanství není v rozporu s ústavním pořádkem. Je-li ústavně konformní ustanovení, podle něhož nemusí rozhodnutí podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství obsahovat odůvodnění a správní spis nemusí obsahovat stanovisko policie a zpravodajských služeb, pak stejně nemá soud v případném soudním řízení co přezkoumávat.

III.

[4] Proti rozsudku městského soudu podali žalobci (dále též „stěžovatelé“) kasační stížnost. Jsou přesvědčeni o tom, že § 26 zákona o státním občanství je protiústavní pro rozpor s čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. K tomu citují nálezy Ústavního soudu ve věcech zrušení výluky soudního přezkumu v případě rozhodnutí o správním vyhoštění cizince a rozhodnutí, opatření a jiných úkonů Bezpečnostní informační služby. Poukazují rovněž na to, že státní občanství je nutnou podmínkou pro výkon některých ústavně zaručených práv. Vyloučením soudního přezkumu je dále dotčeno právo nebýt diskriminován, nebýt vystaven svévoli a právo na zachování důstojnosti. Odvolávají se na zásadu právního státu. Městský soud se těmito námitkami dle jejich názoru nezabýval dostatečně a odmítnutím žaloby porušil základní ústavně zaručená práva stěžovatelů. Proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na § 26 zákona o státním občanství, podle něhož jsou ze soudního přezkumu vyloučena rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství dle § 22 odst. 3 téhož zákona. Ze stanovisek Policie ČR a zpravodajských služeb ČR přitom vyplynulo, že stěžovatel a) ohrožuje bezpečnost státu. Ústavní soud v nálezu ze dne 11. 10. 2016, sp. zn. Pl. ÚS 5/16, potvrdil, že § 22 odst. 3 zákona o státním občanství nepředstavuje porušení ústavního pořádku. Městský soud tedy nemohl než žalobu odmítnout. Proto žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

V.

[6] Nejvyšší správní soud v nyní projednávané věci předně konstatuje, že usnesením ze dne 1. 8. 2018, č. j. 9 As 211/2018 - 29, řízení o této kasační stížnosti přerušil, jelikož jiný senát tohoto soudu podal v obdobné věci (vedené pod sp. zn. 2 As 64/2017) návrh Ústavnímu soudu dle čl. 95 odst. 2 Ústavy na zrušení § 26 zákona o státním občanství. V uvedeném návrhu zaujal názor, že ustanovení vylučující soudní přezkum rozhodnutí o neudělení státního občanství z důvodu ohrožení bezpečnosti státu je v rozporu s principem materiálního právního státu podle čl. 1 odst. 1 Ústavy, s principem zákazu diskriminace dle

pokračování

čl. 1, čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) a s právem na přístup k soudu dle čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny. Rozhodnutí Ústavního soudu přitom bylo rozhodující pro další postup ve věci.

[7] Ústavní soud nálezem ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 39/17, rozhodl o návrhu Nejvyššího správního soudu tak, že jej zamítl. Překážka soudního přezkumu kasační stížnosti stěžovatelů tak odpadla, a Nejvyšší správní soud tudíž rozhodl výrokem I. tohoto rozsudku v souladu s § 48 odst. 6 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. o pokračování v řízení.

[8] Nejvyšší správní soud následně posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud neshledal, že by napadené usnesení městského soudu bylo nepřezkoumatelné. Přestože se městský soud k věci vyjádřil stručně, je z jeho rozhodnutí seznatelné, z jakého důvodu žalobu odmítl i proč zaujal názor, že jím aplikovaná právní úprava je souladná s ústavním pořádkem a nevyčkal na rozhodnutí Ústavního soudu ve věci návrhu na zrušení § 26 zákona o státním občanství. Ačkoliv si jistě lze představit ještě podrobnější vypořádání uplatněných námitek, nezpůsobuje způsob zvolený městským soudem nutnost zrušení jeho rozsudku. Postup městského soudu odpovídá konstantní judikatuře, podle níž není povinností správního soudu reagovat na každý dílčí argument uplatněný v podání a ten obsáhle vyvrátit; úkolem soudu je uchopit obsah a smysl argumentace a vypořádat se s ní (podpůrně srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 201/04, I. ÚS 729/2000, I. ÚS 116/05, IV. ÚS 787/06, ÚS 989/08, III. ÚS 961/09, IV. ÚS 919/14).

[11] Podle § 26 zákona o státním občanství [r]ozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství České republiky podle § 22 odst. 3 je vyloučeno z přezkoumání soudem.

[12] Podle § 22 odst. 3 zákona o státním občanství [k] žádosti o udělení státního občanství České republiky, kterou podal žadatel starší 15 let, si ministerstvo vyžádá stanoviska Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky; tato stanoviska se nestávají součástí spisu, pokud obsahují utajované informace. V případě, že v řízení vyjde na základě stanoviska Policie České republiky nebo zpravodajské služby, které obsahuje utajované informace, najevo, že žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty, v odůvodnění rozhodnutí se pouze uvede, že k zamítnutí žádosti došlo z důvodu ohrožení bezpečnosti státu.

[13] V dané věci je rozhodnou právní otázkou zákonnost usnesení o odmítnutí žaloby, tzn., zda neexistovaly podmínky pro věcné projednání žaloby. Městský soud odmítl žalobu z důvodu vyloučení soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení státního občanství z důvodu ohrožení bezpečnosti státu podle § 26 zákona o státním občanství. Stěžovatelé proti tomu především namítali, že vyloučení soudního přezkumu tohoto rozhodnutí je v rozporu s jejich právem na spravedlivý proces a dalšími ústavně zaručenými právy.

[14] Nejvyšší správní soud s odkazem na v této věci relevantní recentní nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 39/1, konstatuje, že Ústavní soud neshledal rozpor uvedeného ustanovení s čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny, tedy právem jednotlivce na spravedlivý proces. Konkrétně Ústavní soud uvedl, že „*zákaz výluky ze soudního přezkumu podle čl. 36 odst. 2 Listiny se vztahuje pouze na případy, ve kterých nejen že musí jít o konkrétní základní právo, ale současně se musí rozhodnutí orgánu veřejné správy takového konkrétního základního práva skutečně týkat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 12. 2014 sp. zn. Pl. ÚS 9/14). V této souvislosti Ústavní soud poukazuje na nálezy ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, kterým byl odmítnut návrh na zrušení výluky soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení víza. Ústavní soud v uvedeném nálezu dospěl k závěru, že do soukromého a rodinného života může fakticky zasáhnout až rozhodnutí bezprostředně vedoucí k nucenému opuštění země, které teprve vytvořené vazby přetne, zatímco samotné neudělení víza tento efekt nemá. V nyní posuzované věci tedy ani skutečnost, že udělení státního občanství trvale mění status osoby žadatele – možnost realizovat a rozvíjet osobní, rodinné, sociální a ekonomické vazby, které tvoří soukromý a rodinný život – sama o sobě nestačí pro splnění podmínky zákazu výluky ze soudního přezkumu. Proto argumentaci navrhovatele a Veřejné ochránkyně práv (body 11. a 47. odůvodnění tohoto nálezu), že předmětný zákaz výluky je splněn již tím, že důsledkem neudělení státního občanství je druhotné dotčení ústavně zaručených práv neúspěšných žadatelů, je tak třeba odmítnout, neboť těchto základních práv se rozhodnutí o zamítnutí žádosti o státní občanství netýká ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny.*“

[15] Co se pak týče ústavní konformity kompetenční výluky podle § 26 zákona o státním občanství, Ústavní soud uvedl:

„71. Napadené ustanovení nevylučuje ze soudního přezkumu všechna rozhodnutí o neudělení státního občanství, ale prostřednictvím odkazu na § 22 odst. 3 zákona o státním občanství jen ta, kterými byla zamítnuta žádost o udělení státního občanství z důvodů spojených s bezpečností státu na základě stanovisek Policie České republiky a zpravodajských služeb České republiky, jejichž obsahem je utajovaná informace, podle které žadatel ohrožuje bezpečnost státu, jeho svrchovanost a územní celistvost, demokratické základy, životy, zdraví, nebo majetkové hodnoty. Ve všech ostatních případech zamítnutí žádosti o udělení občanství pro nesplnění podmínek stanovených zákonem o státním občanství není soudní přezkum vyloučen.

72. Ústavní soud se právní úpravou rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení státního občanství z důvodů spojených s bezpečností státu již v minulosti zabýval, když zamítl návrh na zrušení § 22 odst. 3 zákona o státním občanství, který ukládá ministerstvu, aby v odůvodnění takového zamítavého rozhodnutí nesdělovalo ty důvody nevyhovění žádosti o udělení státního občanství, které z takových stanovisek bezpečnostních služeb vyplývají. Ústavní soud v této věci dospěl k závěru, že: „uvedený postup má vést k tomu, že konkrétní důvody nevyhovění žádosti nebudou žadateli o občanství sdělovány jen v těch případech, kdy je zde reálná obava, že by jejich zpřístupnění mohlo ohrozit bezpečnost státu či třetích osob. S ohledem na uvedené sleduje napadená právní úprava legitimní cíl, kterým jsou bezpečnostní zájmy státu.“ (nálezy ze dne 11. 10. 2016 sp. zn. Pl. ÚS 5/16).

73. Pokud jde o cíl napadené právní úpravy, ten je s ohledem na její provázanost s § 22 odst. 3 zákona o státním občanství shodný, tzn. bezpečnostní zájmy státu – minimalizace možnosti úniku utajovaných informací. Jak bylo již konstatováno ve shora citovaném nálezu, od kterého nemá důvod se Ústavní soud v nyní posuzované věci odchýlit, takový cíl lze považovat za legitimní.

pokračování

Napadenou právní úpravu – vylučující ze soudního přezkumu toliko právě ta rozhodnutí, kterými byla zamítnuta žádost o udělení státního občanství z důvodu utajované informace o ohrožení bezpečnosti státu – nelze proto považovat za projev svévole zákonodárce. Ústavní soud tedy nepovažuje napadené ustanovení za rozporné ani s principem demokratického právního státu ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ústavy.“

[16] Nejvyšší správní soud pro výše uvedené závěry Ústavního soudu v dané věci neshledal, že by napadené usnesení městského soudu bylo nezákonné, když jím byla odmítnuta žaloba stěžovatelů z důvodu kompetenční výluky podle § 26 zákona o státním občanství, neboť toto ustanovení je ústavně konformní.

[17] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, nemají tedy právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože podle obsahu spisu mu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2019

Mgr. David Hipšr
předseda senátu